

tkampost

MAANDBLAD VAN DE VERENIGING VAN HET TRAMMUSEUM TE SCHEPDAAL

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: AMUTRA
PANNENHUISSTRAAT, 164, 1020 BRUSSEL

ONTWERP TITELBLAD:

REDAKTIE ADRES: ROGER BASTAENS
KERKENDIJK, 1, 2200-BORGERHOUT

NUMMER 48. (4° jaargang nr 12)

SEPTEMBER 1971.

Door de "AMUTRA" werd een reeks zichtkaarten uitgegeven, en ter beschikking gesteld van haar Leden. De bezoekers van het muzeüm kunnen zich eveneens bevoorraden bij de ingang. De reeks bestaat uit zes fotokaarten, kleurenopnamen, in het muzeüm gemaakt van zes daar tentoongestelde rijtuigen.

foto 1: hl 303, voor- en zijaanzicht.
foto 2: emr 9314/Z met bw 8947
foto 3 : emr 9073/C, voor- en zijblik, naast bloeiende appelaren
foto 4 : bovenstaande rijtuigen + emr 19 naast elkaar vr loods 2
foto 5 : spoorauto 193 met bw 1344.
foto 6 : gyrobus G 3

Deze reeks blijkt goed aan te slaan bij onze leden. Ze is overigens zeer stijlvol uitgevoerd, zodat elk lid er zich best aanschaffen kan, niet alleen voor de verzameling, maar ook als attentie aan vrienden, zullen ze gewaardeerd worden! Per stuk worden de kaarten verkocht aan 6 fr, terwijl de prijs per reeks vastgesteld is op 30 fr.

Het verspreiden van deze kaarten is daadwerkelijk medewerken aan de uitbouw van het muzeüm!

Bestellingen per post uit te voeren moeten worden verhoogd met 10 fr. portokosten. Amutra, PCR 449.80, Brussel-1020.

Reden van de storting of overschrijving vermelden a.u.b.

N.V.B.S.

De NVBS vierde vorige maand haar veertigjarig bestaan.

Op 11 september werd naar aanleiding daarvan een rit met een stoomtrein gehouden tussen Amsterdam-Woerden-Gouda-Rotterdam, en terug langs Den Haag - Leiden.

In Amsterdam werd deze rit ingeleid door een rondrit met zowat alle nog aanwezige tramtypes. In Rotterdam stonden eveneens de verschillende nog in dienst zijnde rijtuigtypes op de Bentincklaan tentoongesteld. Nadien werd met deze rijtuigen eveneens een rit gemaakt naar het Centraalstation. De rit per stoomtrein was een belevenis van het bovenste gehalte, met als speciale attractie, de vele honderden mensen die langs de spoorlijn waren komen posten met foto- en filmtoestellen, of gewoon om te kijken en te wuiven.

Op 12 sept. werd deze rit nog tweemaal herhaald, voor leden en niet-leden van de NVBS. De tramshow in R'dam was er niet meer bij, terwijl in A'dam toch een paar tweeassige stellen voor de nodige sfeer zorgden. Een fijne organisatie zorgde voor een vlot verloop. De NVBS heeft wind in de zeilen, en dat verheugt ons ten zeerste. Proficiat vrienden, en voortdoen!

AMUTRA

OM EN BIJ DE BEDRIJVEN:

Uit de Metropool - M.I.V.A:

In de Scheldestad wordt druk gewerkt aan de Pré-Metro! In dit verband werd in de Ige Gasthuisstraat een dubbelspoor aangelegd tussen de Oudaan en de Arenbergstraat, met mogelijkheid voor de lijnen 7 en 8, elkaar in te halen, en dus elkaar niet te hinderen. De wissel tegenover het Badhuis, die beide sporen met elkaar verbond, werd geplaatst in de nacht van 8 op 9 sept. '71. De sporen tussen de Oudaan en de Arenbergstr. werden gelegd op ma 13 sept. '71. Tegenover de StandaardBoekhandel moest de bocht verruimd worden, en nadat dit gebeurd was, kwam het nieuwe spoor in dienst op di 21 sept. 71. Er werd sindsdien bestendig over dit spoor gereden, maar er ontbrak nog één wissel in de eerste overloop. Deze werd geplaatst op di 5 okt. 71.

Lijnen 7 en 8 rijden echter nog steeds naar hun "oude" terminus.

*Op ma 6 sept. 71 begonnen de werken op de Meir. De trams rijden ook hier nog normaal, terwijl de in uitvoering zijnde werken betrekking hebben op het verplaatsen en aanpassen van leidingen van water, gas en elektriciteit en telefoon. Het verplaatsen van de riool onder de Meir is echter wel het omvangrijkste werk. Pas nadien kan begonnen worden met het graven van de tunnel en het bouwen van het station Meir. De riool onder de Meir werd de laatste jaren door toeristen met bootjes die met 12 man beladen waren, bevaren. Dit maar om aan te tonen welke omvang de riool daar heeft.

Omstreeks de jaarwisseling zullen de werken aan het station beginnen.

*Het nieuwe spoor in de Lange Nieuwstraat is vrijwel gereed tussen de St Katelijnevest en de St Jakobsstraat, als wij deze lijnen tikken. In de Korte Nieuwstraat, de Melkmarkt en de Wolstraat blijft de bestaande ligging van het spoor behouden. De kruising met de Katelijnevest werd gelegd tijdens de nacht van 4 op 5 okt. 71. Het ziet er naar uit dat dit spoor spoedig zal bereden worden, dus nog in de huidige richting, tussen de genoemde straten.

*Enkele weken geleden kwamen de 2089 en de 2110 met elkaar in botsing op de overloopwissel van de Ommeganestraat. Beide rijtuigen, in dienst op lijn 11 werden vrij zwaar beschadigd.

*Op ma 4 okt. 71 kwam de winterdienst in voege.

Om die naar behoren te kunnen uitvoeren bestond er op de Groenenhoek behoefte aan meer oud materieel. Te dien einde verhuisden tijdens de nacht van 29/30 sept. de emr 5303, 5312-5348 en 5351 van Hoboken naar de Groenenhoek.

De volgende dag was de 5312 al in dienst op lijn 8.

*Zeer uitzonderlijk reed op lijn 15 op 1 okt. 71, emr 4441!

We zijn er in geslaagd dit gebeuren op film vast te leggen!

*Sedert 4 okt. rijden nu op lijn 2 (jaja, U ziet goed!) weer oude rijtuigen! (5000en) terwijl ook lijn 3 terug

voorzien werd met 6000en, ook lijn 7. Op lijn 4 reden ze al vroeger, terwijl lijn 8 5000en en 4000en te zien geeft.

Lijn 10 heeft 2 treinen en twee losse wagens, (4-of 5000!)

Lijn 12 houdt het bij zijn ex Rode trams (7000en) terwijl

lijn 15 weer twee 5000en heeft. Lijn 11 heeft 5 4000en.

Alleen lijn 24 heeft nog geen oude wagens te zien gegeven.

Hier weze aangestipt dat wij de 5453 in normale reizigersdienst hebben gezien op lijn 24, op vr 2 juli 1971!

*Dit alles houdt in dat fotoliefhebbers niet meer mogen dralen om lijn 7 met oude wagens de kieke bij het Tolhuis, en lijn 8 op de Groenplaats. Lijnen 2-3 op de De Keyserlei en de Groenplaats. Wij komen hier nu niet meer op terug!

*Tijdens de eerste helft van aug.'71 hechtte de gemeenteraad van Gentbrugge zijn goedkeuring aan de afleiding van lijn 2 naar de zwemkom, via de De Smetlaan.

*Op 3 aug.'71 bleef het sleepstuk van de pantograaf van de 04 strikken in de onklare overbrugging van de schakelaar (gesloten) bij het Justitiepaleis. De stroomafnemer blokkeerde hierbij. Even later overkwam dit eveneens aan de 01, 05 en 09. De 04 werd binnengesleept, maar niemand dacht hierbij aan het nieuwe viadukt aan de Keizerspoort. De panto sloeg tegen de overkoepeling van de weg, en stortte omlaag. De 04 bleef tot 5 aug. binnen.

*5.8.71 had de 08 een zware aanrijding bij de kerk van het H. Kerst. Op 16.8. was de 08 nog steeds in herstelling.

*de 378 staat adhteraan in de stelplaats, waar hij dienst doet om te slopen rijtuigen te verplaatsen.

Wegens werken aan de weg in Schepdaal was het niet mogelijk gedurende enkele weken, met enig vervoer het muzeum te bereiken. Dat is nu verholpen, zodat de 378 kortelings in ons muzeum mag verwacht worden. Op onze 378 werden oudere dakreklames geplaatst, want deze die erop stonden, moesten op andere rijtuigen komen, die nog in dienst zijn.

*Een nivelleren van de braakliggende gronden aan de terminus Moskou laat ons veronderstellen dat daar mogelijk toch een keerlus wordt gebouwd voor lijn 1. Op deze lijn verwacht men op 2 nov.'71 PCC rijtuigen in dienst te kunnen nemen. De laatste kerkhofdrukte met oude rijtuigen zal de dag voordien plaatshebben, tenzij....

*De 07 had een aanrijding op 13.8.71 aan de Kortrijkse Poort. Hierbij werden de deuren van het rijtuig beschadigd.

*Op 1 sept. 71 heropenden de scholen hun deuren. Alle lijnen kregen dus schooldienst. Een tekort aan PCC deed teruggrijpen naar oude rijtuigen op lijn 4 bis. Deze toestand duurde tot 13 sept. Hier de oude wagens die in dienst kwamen:

1.9 : 335 en 336; 1.9 : 356 en 336 ; 3.9:337 en 357;
4.9 geen; 5.9:geen; 6.9:337 ; 7.9:332,343 en 321!;
8.9:345 en 349; 9.9:344 ; 10.9:344 ; 13.9: 333.

De 2.11(dw 11 van lijn 2) blijft behouden zoals voorheen, tot nader bericht. De 321/20+67 opende de schooldienst.

*Op 1 sept. 71 werden de emr 368, 367 en 365 overgebracht naar St Denijs, waar ze in een weide werden geplaatst, naast bw62.

*De 15 kwam op 2.9.71 in dienst, terwijl de 18 op 1 sept. in Gent aankwam. Hij kwam in dienst op 3.9(1°dw ln 4); de 13 kwam aan op 7.9, en in dienst op 15.9(10°dw lijn 4) de 19 kwam aan op 14.9, en in dienst als 1°dw ln 4, op 17.9.71. de 16 kwam op 21.9 aan en in dienst op 23.9(dw.8, ln 4, en ten slotte was het de 17 die op 29 sept. binnenliep.

*Op 6 sept. geraakte de open schakelaar "Wit Paard" onklaar. De buitenrijdende wagens (PCC) van lijn 4 haakten met hun schaarbeugel achter de gestoorde schakelaar. De rit verliep verder tot bij het Justitiepaleis, waar de eerste twee wagens strandden. Het was toen 16.50u, en daar het niet mogelijk bleek de straat vrij te maken, werden de volgende rijtuigen van lijn 4 afgeleid via lijn 1 naar het Wilsonplein. Daarbij echter passeerden ook zij de fatale plaats, met als gevolg dat de 09, 18, 07 en 05 verwrongen pantografen kregen. De dienst was gestoord tot 17.30u! Ab 573 en 361 werden ingezet op lijn 4. De volgende dag: rijtuigentekort, en weer kwam 321 op lijn 4 bis. De fout die men zocht bij het Justitiepaleis lag in de Vlaanderenstraat...

*Op di 7 sept. werd lijn 20 aangesloten op het nieuwe spoor van de Brusselse stwg. emr 317 viel de eer te beurt de nieuwe aansluiting in te rijden. Er waren moeilijkheden om in de stelplaats te rijden met bijwag, zodat werd doorgereden

tot de Koornmarkt,om dan via lijn 1 en 2 terug binnen te rijden.

*Op 8 sept.71 werden de sporen aangesloten aan de Hovenierstraat en aan de stelplaats,in twee fasen.Tijdens de werken pendelde emr 325 op het nieuwe spoor.Na aansluiting reed emr 359 de nieuwe toestand in.Bij het binnenrijden in de stelplaats deden zich echter nog moeilijkheden voor.

*Wegens de opgebroken Brusselse Steenweg is het niet mogelijk met de wegtraktor van de NMVB de stelplaats te bereiken. De nieuwe trams worden nu tijdelijk gelost aan de terminus van lijn 20 in Melle,en dan per tram naar Gentbrugge besleept. PCC 17 was de eerste die op die wijze aangekomen is.

Uit de Hoofdstad: M.I.V.B:

*In september werden de werken aanbesteed voor de metrolijn noord-zuid voor de vakken De Brouckèreplein - Beurs,en Beurs - Fontainasplein.

*PCC 7034(ongeval Jasperlaan 5.7.71,met pcc 7164)is op 24.8.terug in dienst gekomen.Op deze dag kwam de 7040 in aanrijding met een autocar,bij de Ginestestraat,waarbij in de toering wagen enkele lichte gewonden vielen.

*Eind augustus werden de sporen van lijn 103 verwijderd tussen het Brugmannziekenhuis en Dielegem.

*De bovenleiding van ex lijn 89 aan de Heizel,werd aangepast aan pantograafdienst.Wie weet te zeggen wat hiervan de bedoeling is? Lijn 103 of 32???? of misschien 81???

*De sporen van lijnen 81 en 94 op de Juul de Troozsqaire werden verlegd,in een meer gunstige positie voor de tram.

*Het metrostation "Kunst" werd veranderd in "Kunst-Wet" zoals oorspronkelijk voorzien.Inderdaad,het was zo dat de reizigers van de Kleine Ringlijnen aan niets konden merken wanneer ze boven de Wetstraat kwamen.Of "Kunst-Wet" nu precies DE geschikte naam is laten we in het midden.

*Per jaar geeft de MIVB zowat 19.000 school-jaarabonnementen uit,8700 voor één trimester,en 1800 voor een maand.

Er zijn thans ruim 6000 MTB abonnementen in omloop.

*De tramlijnen van de MIVB en de NMVB rijden sedert enige tijd onder het in aanbouw zijnde Manhattan gebouw door. Langs enkele bochten wordt het vroegere spoor naast het wegviadukt bereikt,even voorbij de Zenne.Het Zennedek, zoals wij het jaren gekend hebben,is thans niet meer te herkennen.De NMVB sporen zijn weggenomen,en er is één spoor herlegd,maar meer aan de kant Rogierplein.Er is op deze plaats een brug in aanbouw naar het model Tervurenlaan, die het verkeer moet verwerken tijdens de metrowerken op de noord-zuid as.De MIVB-en NMVBsporen blijven gestrengeld tussen de G.Mattheusstraat en het Zennedek,in de richting voorsteden.

*De MIVB heeft ten behoeve van de AMUTRA emr 1002 enbw 102 geheel in orde gebracht en terzijde gesteld.Deze wagens komen dus niet meer in dienst.De 1002 kreeg bij deze gelegenheid terug grote cijfers aan alle kanten,en de reclameborden werden terug op het dak geplaatst.

Dank U,MIVB,voor de prettige samenwerking!

Ook de 1295 met zijn prachtig onderstel staat bij de 1002. Dit rijtuig heeft nog klaphekjes en koperen handvatten.

Begin september zijn al onze rijtuigen uit Luik in Brussel aangekomen.De 301 was de laatste.Wij geven U later de data van overkomst.Deze rijtuigen staan opgesteld in een gesloten ruimte,die voor iedereen taboe is.

Het is volstrekt uitgesloten de rijtuigen te bezichtigen.

(Uiteraard gaat het hier om rijtuigen van ex LS, daar alle rijtuigen voorons bestemd,en herkomstig van de TULE,reeds lang in Brussel of elders zijn.)